

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 203. — STEV. 203.

NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 29, 1923. — ČETRTEK, 29. AVG. ST 29, 1923

VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

SPLOŠNI NEMIRI PO SIRIJI IN TRANSJORDANIJI

NAD DVA TISOČ DOMAČINOV OGROŽA MESTO JERUZALEM

Druz in Beduini korakajo z Arabci vred proti svetemu mestu. — Vznemirjenje v Siriji. — Francozi gromadijo čete, da ustavijo Mohamedance. Vstaši so prekorali reko Jordan. — Angleške bejne ladje.

LONDON, Anglija, 28. avgusta. — Kolonijalni urad je danes oficijelno objavil, da je položaj v Palestini nespremenjen. Mir vlada v Jeruzalemu, Jaffi in Haifi. V Haifi so pretili izbruhniti resni nemiri, kar je pa preprečilo vojaštvo z angleške vojne ladje "Barham".

Nad ogroženem ozemljem plavajo zrakoplovi. Zrakoplovci so obstreljevali par arabskih skupin pri Haifi in Ramlesu.

Južno od Gaze se koncentrira velika arabska sila.

BERLIN, Nemčija, 28. avgusta. — "Berliner Tageblatt" je objavil danes iz Jeruzalema poročilo, da je prišlo v Transjordaniji do resnih nemirov. — Transjordanija leži vzhodno od Palestine ter je arabska država pod angleškim protektoratom. Tujci v Siriji in Transjordaniji so zaenkrat še na varnem.

JERUZALEM, Palestina, 28. avgusta. — Ne prestanim napadom arabskih domačinov na židovske kolonije utegne slediti vstaja Mohamedancev v Siriji in Transjordaniji.

Vsled navzočnosti angleških in francoskih bojnih ladij se je prebivalstvo nekoliko pomirilo.

Francija je poslala v Sirijo že svojo tretjo bojno ladjo, francoske mejne straže so pa dobile znatna ojačenja.

KAIRO, Egipt, 28. avgusta. — Neko poročilo, ki je prišlo sem-kaj večer, je sporočilo, da je Jeruzalem v neposredni veliki nevarnosti. Proti mestu koraka ba je armada dveh tisoč oboroženih Arabcev, katerim so se pridružili tudi Druzi.

V Jeruzalemu so danes zjutraj krožila poročila, da je dosti beiduinskih četah prekoračilo reko Jordan. Razpravlja se sedaj o tem, če bo angleška vojaška sila dosti močna, da obvlada položaj.

Završujejo se medtem nadaljnji napadi na židovsko prebivalstvo v starem mestu Jeruzalema. Židovske družine se hitro selijo iz dotičnega ozemlja. Velik oddelek Arabcev, očitno pripravljen na napad, se je zbral v ponedeljek ponoči v bližini Nablus vrat.

Arabski hišni lastniki, ki so bili prijatelji Židov, in ki so nudili zavetja številnim židovskim družinam v starem mestu, so sedaj naprosili Žide, naj si polsedejo pribežališča, kje drugod, ker najbrž priakujejo nov napad.

Angleški mornariški vojski so včeraj popoldne otvorili ogenj v Jaffi pri poskusu, da zatro arabski napad na židovski mestni del, kjer je bilo dosti ljudi ubitih tako med Židi kot med Arabci. Angleži so ba je streljali kar vprek, na Žide in Arabce, kot je javila židovska brzojavna agentura.

Arabei so nadalje napadli postajo za električno silo pri Jaffi, ki je del Ruttenbergovega načrta, da se vpreže vodo Jordana ter dobavi Palestini luč, gorkoto in gonilno silo. Pet Židov je bilo ubitih in naprava je v veliki nevarnosti.

Arabei nameravajo očitno za tretji vse židovske kolonije po dežel, kot je brzojavno sporočil Iza Ben-Zbi.

Dočim so se završili nadaljnji napadi v Jeruzalemu, so se završili skoro istočasno napadi na židovske kolonije v Samariji, severno od Jeruzalema.

NAMERAVAN ATENTAT NA POSLANIKA

Grk, ki živi ba je v New Yorku, je skušal umoriti grškega poslanika v Washingtonu. — Potegnil je revolver, a so ga razorožili ter prijeli.

WASHINGTON, D. C., 27. avgusta. — Grk, Dennis Catanatis, ki je izjavil, da živi New Yorku, si je pridobil vstop v grško poslanstvo ter povedal atašeju, ki ga je sprejel, da je njegova misija ustreliti Charaloambos Simopoulosa, grškega poslanika v Združenih državah.

Catanatis je rekel nadalje, da hoče storiti to, ker so ameriška sodišča krivično ravnala z njegovim bratom. Rekel je, da je že večkrat skušal zainteresirati grškega konzula v New Yorku, vendar brez uspeha.

Poslanstvo je bilo posvarjeno po telefonu, da bo mogoče prišel Catanatis in da bo najbrž delal zadrege. Ko se je prikazal zjutraj, so ga hitro premagali mlajši člani poslanstva, ki je takoj poklical policijo.

Prvi tajnik, Emil Vrisakis, ki je rekel, da je bil Catanatis strašno razburjen, je skušal zamažati prepričati napadaleca, da ne more grška vlada intervenirati v ameriško pravosodje in da je za njegovega brata najbolje, če prepusti celo zadevo ameriškim sodiščem.

Catanatis pa ni hotel poslušati teh nasvetov ter se še bolj razkačil. Potegnil je revolver ter zahteval poslanika, da ga ubije. Nato so ga zaprli.

PES PREJŠNEGA GOVERNERJA POGINIL

ALBANY, N. Y., 28. avgusta. — Jeff, velik danski pes, ki je bil prav poseben ljubljeneц prejšnjega guvernerja Alfreda E. Smitha, je umrl včeraj na farmi Edwin Corninga, prejšnjega podguvernerja, pri katerem je živel, odkar je Smith zapustil Albany.

Prejšnji guverner je vzredil tega psa prav od mladega ter ni nikdar prišel v Albany, ne da bi ga obiskal.

AEROPLANI V SLUŽBI TIHOTAPCEV

V bližini kanadske meje imajo tihotapci pristanišča za zrakoplove. — Pilot in aeroplan v rokah pravice.

WINDSOR, Ontario, 27. avgusta. Danes se je izdevalo, da uporabljajo tihotapci tudi aeroplane za prevažanje pijače preko meje. Tukajšnje oblasti so prijele nekega michiganskega pilota in mu zaplenile stroj.

Oblasti izjavljajo, da so izvedle za več kot ducat takih skrivnih pristajališč po raznih samotnih krajih kanadske obali.

Teh pristajališč so se posluževali tihotapci, ki se selijo iz kraja v kraj, da se izognejo konštablerjem in farmerjem.

Žganja ne vtihotaplja z aeroplani ena sama družba, pač pa se bavi s tem poslom veliko družb in posameznikov. Letalci prihajajo iz Essex okraja, ter prinašajo pijačo, ki namenjena za ameriške pivce.

Eden aeroplanov prihaja iz Wisconsin, kar znači, da je tihotapstvo razpredeno po vsem ozemlju velikih jezer.

Neki kanadski policist je aretiriral Rae Baumgartnerja, starega sedemindvajset let, ki je doma iz Plymoutha, Mich. Ujeli so ga v bližini La Salle eksportnih dokov.

Policist se je skril v bližini osamljenega polja. Tovorni avtomobil naložen s 33 vrečami žganja, se je pripeljal, nakar je priletel aeroplan ter se spustil na tla.

Policist je aretiriral tihotapca potem ko je slednji že spravil tri vreče žganja v aeroplan.

Baumgartnerja so prevedli pred sodišče, ki ga je obsodilo na sto-petdeset dolarjev globo ali pa dva meseca ječe. Eno uro pozneje se je oglašil na sodišču neki človek iz Detroita, ki je plačal globo, nakar sta oba izginila.

JOŽE ZAVRTNIK UMRL

V Hinsdale, Ill., je umrl včeraj Jože Zavrtnik, bivši urednik "Prosvete". Umrl je po dolgotrajnem bolehanju. Pogreb se bo vršil v soboto ob polpodne iz dvorane S. N. P. J. Pokojnik je bil rojen dne 2. januarja 1869.

ROŽNATA BODOČNOST MEHIKE

Njegov glavni namen je popolnoma stabilizirati Mehiko ter jo napraviti za uzorno državo. — Zanimal je pčročila o novi revoluciji.

MEXICO CITY, Mehika, 27. avg. Provizorni predsednik Portes Gil, ki je sprejel včeraj večje število časnikarskih poročevalcev, je rekel med drugim, da ni bila vlada še nikdar bolj trdno ustanovljena kot je sedaj in da tudi ni bila dežela še nikdar tako trdno združena kot sedaj.

Jaz ne pričakujem nobene izpremembe v svojem kabinetu. — Je dostavil. Predsednik se je tudi poslužil te prilike, da je direktno zanimal v zadnjem času razširjene govorice, da ni v Mehiki vse tako ob sedanjem času. Rekel je, da ni opaziti nikjer duha upora.

Glede govorice o nadaljni možni revoluciji je rekel predsednik Portes Gil, da so take govorice nelo-gične. Treba je le par minut analize, da se ugotovi, da manjka tem govoricam vsaka podlaga.

Cela Mehika, od glavnega mesta pa do skrajnih meja, je koncentrirana na delo in vse govorice, ki krožijo, so delo par nikdar zadovoljnih ali političnih elementov, ki hočejo provocirati neupravičena vznemirjenja.

CIKAŠKI HOBO V MOSKVI

MOSKVA, Rusija, 28. avgusta. Sem je dospel 23-letni John Marshall iz Chicago, ki jo je ubral kot "hobo" na pot okoli sveta. Obiskal je že Južno otočje, Avstralijo in do-bršen del Kitajske. Sem je prišel z velikim pogumom v srcu in šestdesetimi centi v žepu. Celu boljše-viške oblasti so mu dale brezplačno vožnjo.

KONEC SUŠE V SANTIAGU

SANTIAGO, DE CUBA, 28. avg. — Vsled pomanjkanja vode je pretila suša uničiti vso to okolico. Oblasti so odprle začasen vodovod, ki daje tri milijona galon vode na dan.

EKONOMSKA IDEJA PREŽELA VSO EVROPO

Herbt Houston, ki se je vrnil iz Evrope, pravi, da je ekonomska ideja ključ k vsakemu mednarodnemu vprašanju.

Med potniki, ki so dospeli iz Berlina na Hamburg-Amerika motor-ni ladji St. Louis, je bil tudi Herbert Houston, prejšnji predsednik Associated Advertiser Club, ki se je vrnil iz Berlina, kjer je prisostvoval konvenciji v Berlinu ter konvenciji Mednarodne trgov. zbor-nice v Amsterdamu na Holandskem.

Mr. Houston je rekel, da je Evropa vsepovsod obvladana od ekonomske ideje. — Ta ideja, — je dostavil, — prevladuje v vsaki deželi. Ona je kontrolirala usodo haas-ške konference ter se približuje vsakemu vprašanju. Tako popolnoma je stopila na mesto politične strani vsake stvari, da je danes ključ k vsakemu vprašanju.

Mr. Houston je rekel, da je ta ekonomska ideja odgovorna za po-ložaj, ki je skrajnega zanimanja za vsakega Amerikanca. Sedaj so pričeli prvi resno razmišljati o vprašanju Združenih držav Evrope.

POGREŠAN PRINC

SE JE VRNIL

KALKUTA, Indija, 27. avgusta. Mohamed Omar Kan, mladi princ, ki je na skrivnostnem način izginil iz Alahabada zadnjega decembra, je bil danes v Pešavarju. Tjakaj je dospel z avtomobilom iz Parašinarja.

Rekel je, da je preživel osem mesecev pri Šinvari plemenu v Jalahabad okraju. Priznal je, da so se mu izjalovili vsi napor, da si pridobi podporo tega plemena, da se zopet polasti afganskega prestola.

Pomanjkanje denarja je temu vzrok.

VENEZUELSKI VSTAŠI SO BILI PREMAGANI

Zvezno vojaštvo je porazilo tolpo, ko je vprizorila znani pogon mesto Cumano. — V republiki je zavladal mir.

CARACS, Venezuela, 24. avgusta. Danes je zavladal po vsej Vene-zueli popoln mir, potem ko so vladne čete porazile vstaško tolpo, ki je pred dvema tednoma navali-la na pristniško mesto Cumano, ubila guvernerja države Sucre ter oblegala del mesta več kot teden dni.

Oficijelna brzojavka pravi, da so zvezne čete porazile vstaše zad-nji petek ter ujele petdeset vsta-šev, med katerimi je tudi par glav-nih voditeljev.

Vstaši so šteli kakih petsto mož. Izrekli so se v Cumani z nemškega parnika "Falke" dne 11. avgusta ter se skušali polastiti mesta. Prvotna poročila so javljala, da so se morali vstaši umakniti po boju, v katerem je padel guverner drža-ve in nekaj drugih odličnih gla-varjev. Poznejša poročila so javlja-la, da se jim je posrečilo zavzeti par strateško važnih točk. Vlad-ne oblasti izjavljajo sedaj, da so se vstaši polastili pri svojem umika-nju iz mesta vsote \$60,000, katere je nabrala vlada za žrtve potresa.

Zvezne čete so vstaše zasledova-le ter se dne 23. avgusta spustile z njimi v odločilno bitko. Poročila, ki jih je dobil general Gomez pra-vijo, da je bil med ujetimi tudi ge-neral Carabana, eden glavnih vo-diteljev vstaje.

Vladne sile so zaplenile veliko množico orožja in municije. Gene-ral Julio MacGill, eden jetnikov, je bil svoječasnno častnik v čilen-ski armadi ter nekaj let instruktor v venezuelski armadi. Izgnan pa je bil iz Venezuele pred več kot enim letom, ker se je udeležil neke voja-ške vstaje.

in "GLAS NARODA" ADVERTISE

HONDURAS SE UDELEŽUJE SEJ LIGE

Republika Honduras je bila odsotna od sej Lige narodov od leta 1923 naprej in je tretja latin-ska republika, ki se je vrnila.

ŽENEVA, Švica, 27. avgusta. — Republika Honduras, ki se ni ude-leževala sej Lige narodov od leta 1923 naprej, je obvestila včeraj taj-ništvo Lige, da bo poslala delega-cijo na zborovanje Lige, ki se bo pričelo dne 4. septembra.

Ker se bo zborovanje sestalo dne 2. septembra ter bo prihodnja se-ja 4. septembra, se bo vršila poseb-na konferenca glede revizije šta-tutov Svetovnega razsodišča, ker ni besedilo Hondurasa dovolj jas-no.

Honduras bo tretja latinsko-ameriška država, ki se bo udeležila prihodnjih sej Lige narodov, kaj ostali dve sta Peru in Bolivija. Vse tri republike so še vedno plačeva-le prispevke, a bodo sedaj privkra-zopet zastopane v letih pri Ligi narodov. Vse to se smatra za do-kaz, da raste ugled Lige narodov med latinsko-ameriški narodi.

Delegat Hondurasa bo Froylan Turcois. Njegovo imenovanje je povzročila presenečenje v krogih, ki so smatrali, da je Honduras pod navlado Washingtona in privatnih ameriških kompanij, ker je znano tukaj, da je Signor Turcois eden najbolj trpkih nasprotnikov Zdru-ženih držav.

NASELBINA GOBAVCEV NA ROMUNSKEM

Pri Valcovu v Besarabiji je naselbina gobavcev ki so oblečeni v meniško oblieko ter so vsi stari nad sedemdeset let.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	\$ 8.30	Lir	100	\$ 5.75
"	1,000	\$ 16.40	"	200	\$ 11.30
"	2,500	\$ 45.75	"	300	\$ 16.80
"	5,000	\$ 90.50	"	500	\$ 27.40
"	10,000	\$ 180.00	"	1000	\$ 54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim evrazem v starem kraju v stanu znižati pristojbino za tako izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30.— 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumeta glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

93 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: Borsley 0580

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

UGODNA ZNAMENJA

Sprva je bilo rečeno, da bo obiskal angleški delavski ministrski predsednik Ramsay MacDonald meseca oktobra Združene države, zdaj pa pravijo, da bo prišel že koncem meseca septembra.

Namen glede svojega obiska je objavil MacDonald, se predno je bil na angleškem dvoru ameriški poslanik Dawes.

Ko je pa Dawes prevzel to velevažno mesto, sta začela skupaj izdelovati podrobne načrte, in sedanja objava kaže, da so se vsa pogajanja vršila v najlepšem soglasju.

Obisk angleškega ministrskega predsednika Ramsaya MacDonalda bo dalekosežnega pomena.

Če se ne pojavijo kake nepričakovane težkoče, mu bo sledila nova konferenca glede zmanjšanja oboroževanja na morju.

Takih konferenc je bilo že nekaj, toda uspešna ni bila nobena.

Anglija je trd oreh, in prav rada rine druge v ospredje, ko pride vprašanja razoroževanja na vrsto.

Že zdaj se sliši, da o kaki pariteti angleškega in ameriškega brodogradnje ni niti govora, in da bi Anglija nikdar prostovoljno ne žrtvovala niti ene bojne ladje.

Če se ne pojavi to, da bi si drznili predpisovati Angliji: toliko in toliko brodogradnje sme imeti in toliko in toliko ne, bi bila seveda drugače stvar, in Anglija bi si ne dala dosti brbljati pod nosom.

Konferenca, zasnovana na taki podlagi, bi bila že vnaprej zapisani smrti.

Predsednik Hoover je pa že namignil, da pod izenačenjem brodogradnje med obema deželama razume povsem nekaj drugega kot da bi imela vsaka dežela enako število vojnihih ladij.

Enakost brodogradnje more temeljiti na povsem drugačnih razlogih, ki so za obe državi meročajni.

Predsednik Hoover priznava, da so nekatere angleške zahteve povsem upravičene, dasi nekateri navdušenci za ameriško mornarico tega nočejo ali ne morejo razumeti.

Anglija je otoško kraljevstvo. Njen življenski živec ji je kaj lahko pritrčati.

Njene kolonije leže po vseh delih sveta, in to je treba v prvi vrsti vpoštovati, ko se vrše pogajanja ali razpave glede zmanjšanja angleške moči na morju.

Dasi je prišla inicijativa iz Washingtona, bo vendar Anglija sklicala predlagano mornariško konferenco.

Sicer je nazadnje stranska stvar, kdo skliče konferenco, posebno Združene države se ne brigajo za to.

Poglavitno je, da se bo konferenca za razoroževanje na morju sploh vršila in da bo imela kaj uspeha.

Ministrski predsednik MacDonald je razsoden mozaik, in se že vnaprej ve, da ne bo sklical nobene konferencie, o kateri bi le malo dvomil, da bi ne bila uspešna.

Dejstva, da se neformalni dogovori med Londonom in Washingtonom nadaljujejo, so porok upadne bodočnosti.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte gal

Iz Jugoslavije.

Božja pot trovstnih vernikov.

Tam kjer se poboje Dilj gore polagoma spušta proti Savi ter tvori vinorodno bogato in veselo ozadje mestu Brodu, je ob bistrem vrelcu stajinska kapelica, posvečena Sv. Paraskevi, med narodom nazivani "Sveta Petka". To pravoslavno svetilišče je idilična božja pot vernikov treh cerkva: pravoslavne, katoliške in muslimanske.

Že v dobi, ko je narod v Bosni ječal pod turškim jarmom, se je oživila vera v to svetnico — priprošnico — in vrelce, ob katerem je sedaj njena kapelica, je bil že tedaj cilj revnih romarjev, ki so ob njem po svoje opravljali molitve ter črpali lepše nade za svoje tekoče življenje. Narod veruje tudi v čudodelne, zdravilne moči tega vrelca. Zato je okrog njega vedno bolnikov in trpinov raznih vrst, ki pijejo vrelično vodo in jo nosijo tudi domov.

Pravoslavni, katoliki in muslimani so si seveda po svoje razlagali čudovite vrelce moči, a ko jim je okrog leta 1850 ob njem zgradil bogati broski trgovec Naum Dimović pravoslavno kapelico sv. Paraskeve, so se vsaj na zunanji vsi spoznavali s Sveto Petko. Skeptični ljudje sicer pripovedujejo, da je bil bogati Dimović zaveznik grških priseljencev Cincarjev, slovitihi tihotapev in da je kapelico zgradil kot skrivališče za utihotapljenno blago.

To govorjenje zaupljivih vernikov treh cerkva ne moti in tako se dandanes potujejo velike skupine romarjev k Sveti Petki. Največje romanje je v dne 8. do 11. avgusta vsako leto. V teh dneh se iz Bosne pa tudi z Broda in njegove okolice združijo večkrat pravoslavni in katoliki v skupne procesije.

To romanje ima svojo tradicijo in bo divna okolica čudovitega vrelca gotovo za vedno ostala priljubljena izletna točka do pozne jeseni. Saj že sedaj kraljuje in bolane reveže ter pobožne vernike izpodirja praznično in veselo ljudstvo in če se bo našel podjetnik, ki bo privlačnost kraja primerno izkoristil, bo vrelce Svete Petke kmalu središče lepega letovišča.

Samomori.

Na policijsko stražnico v Zenici je te dni prišel neznanec in se pričel pogovarjati z navzočimi stražniki. Nenadoma je pa segel v žep, potegnil samokres in se predno so mu mogli preprečiti, si je pogol kroglo v srce. Nezvestnega so prepekljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Kdo je samomorilni kandidat, ni znano. Pri njem so našli samo vojni listek III. razreda za prago Brod-Visoko.

V lizdji si je končal te dni življenje 65-letni seljak Tomo Crkvenjaš iz sela Hrasnice. Skočil je v Bosno in utonil. Starec je zadnje čase živel v veliki bedi in često je tožil, da se je življenja naveličal. Delati radi boleznii ni mogel, beračiti pa ni hotel. Te dni se je pa nesrečni Tomo nekoga jutro v obupu napil žganja in izvršil samomor. Truplo so potegnili iz vode.

V Brodu v Slavoniji je skočil v Savo 23-letni Atidža Fazilbegović in utonil. V smrt ga je baje gnala nesrečna ljubezen.

Tragična smrt bogatega veleposestnika.

V selu Rigica pri Subotici se je pripetila te dni strašna nesreča. Na posestvu veleposestnika Heggerja je nastal v električni centrali defekt. Hegger je hotel ugotoviti napako, nesreča pa je hotela, da je prišel v dotiko z žico, ki ni bila izolirana. Električni tok ga je na mestu ubil. Nekaj delavcev v bližini mu je naglo priskočil na pomoč in skušal ga je osvoboditi toka, pa tudi njega je elektrika vrgla na tla, tako da je nezavesten obležal. Poklican je bil zdravnik, ki je odredil takojšen prevoz delavca v bolnico, dočim je bila za Heggerja pomoč prepozna. Tragična smrt bogatega veleposestnika, ki je bil zelo priljubljen, je vzbudila splošno sočutje.

Pri kopanju utonil.

V potoku Koprivnica pri Koprivnici se je kopal 7-letni Mišo Ciković. Nenadoma so ga njegovi tovariši pogrešili. Iskali so ga povsod, toda našli so samo njegovo obleko, dočim o njem ni bilo duha ne sluha. Roditelji so obvestili policijo, ki je preiskala potok. Blizu mlinu je potegnila truplo nesrečnega dečka iz vode.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Danes sem prejel brzojavko od opernih pevec Banovca in Ropasove, da dospeta v New York dne 27. avgusta na parniku "Olympic". Najprej bosta pela za gramofonske plošče pri Columbia Company, kjer sem jima že vse uredil, nato pa gresta na koncertno turnejo po sloških naselbinah U. S. A.

Tem potom se obračam do vseh slovenskih časopisov do organizacij in posameznikov širom Amerike ter Vas prosim, blagovoliite ju sprejeti z enako prijaznostjo in gostoljubnostjo, kot ste sprejeli mene. Dragi rojaki, na tem mestu Vam izrekam mojo najglobljo zahvalo za vso Vašo velikodušnost napram meni.

Nikdar ne bom pozabil prelepih dni, ki sem jih preživel med Vami. Banovec in Ropasova sta bila več let moja kolega pri ljubljanski Operi in lahko smelo trdim, da sta izvrstna pevca. Njihova glasova sta zrebnočista.

Torej naselbine, povabite Ropasovo in Banovca takoj! Ne odlašajte! Aranzirajte njihove koncerte po Vaših mestih kakorhitro Vam je mogoče, kajti imeli boste prvovrsten umetniški užitek.

Najlepše pozdrave vsem Slovencem širom Amerike pošilja udani Anton Subelj, 6038 Palmetto St., Brooklyn, N. Y.

Ljubljana, Slovenija.

Naši slovenski izletniki, ki so se mudili na obisku pri svojih v stari domovini, se polagoma vračajo na svoje nove domove. Vsa brzojavnik francoske linije jih privede lepo število; posebno veliko jih pripelje s "Parisom" in z "De France", ki slovita po kratki, udobni in razvedrilni vožnji. Iz Ljubljane so dne 16. avgusta zopet odpravili preko Havre na brzojavniku "Paris" nastopni ameriški in jugoslovanski državljani:

S. Strnad M. Clotilda v Chicago, Ill.

S. Newirth M. Sebastiana v Le-mont, Ill.

Udovč Franc v Chicago, Ill.

Bombach Mike v Detroit, Mich.

Bregantich Louis v Chicago, Ill.

As Janez v West Allis, Wisc.

Smook Jože v Cleveland, Ohio.

Podborshek Antonia v Cleveland, Ohio.

Po gniljivem slovesu na ljubljanskem kolodvoru so se odpravili z večernim brzovlakom preko Jesenic, Avstrije, Švice in Francije v Havre; ta vlak ima redno direktno vagono do Pariza, kar potnikom znatno olajša potovanje.

Poročevalec.

CLEVELANDSKA VEST

V nedeljo, dne 25. avgusta je umrla v State Sanitarium Mrs. Johana Turk, rojena Mrvar. Pogreb se je vršil iz hiše hčere Mrs. Frances Skok, 936 E. 73 Street, Cleveland, O. Tukaj zapuščala soproga Josipa, štiri hčerke, Frances Skok, Matilda Whimpel, Rose Babnik in Mary Zalelet, ter sina Josipa in sestro Ursulo Pters. Pokojnica je doma iz Šmihelske fare pri Žužemberku. V Ameriki biva nad 30 let.

Te dni je umrla Mrs. Anna Brod-nik, stanujoča na 1201 E. 60 St., Cleveland, O. Tukaj zapuščata tri sinove in eno hčer, Mrs. A. J. Salet-ter ter dve sestri. Rojena je v Zagradcu pri Žužemberku.

Brata umoril z elektriko.

V presenetljivo kratkem času je orožništvo razkrilo skrivnostni umor z električnim tokom pri Rueckersdorfu, ki je do dna razgalil navedeno propadlo modernega človeštva. Z nezasišano grozovitostjo in hladno preračunljivostjo je mlad mož umoril svojega popolbrata in še dve popolnoma nedolžni in pri vsej stvari neudeleženi osebi. O propalosti zločinca govori činično in surovo odgovarjanje in zavračanje preiskovalnih organov, s katerim je hotel odvrniti od sebe vsako sumnjo bratovskega umora.

Neumayer je bil za časa večernega zasliševanja — osumljenec je stal od 6. avg. popoldne do 9. avg. zvečer neprestano v križnem ognju orožniških preiskovalnih organov — vsled izmučenosti že večkrat na tem, da se vsak trenutek zruši in prizna dejanje. Toda vedno se je premagal, dokler ni končno vendarle pod bremenom vedno bolj množičnih se indicij priznal, da je storil strašno dejanje. Nadaljna preiskava je namreč dognala, da je pomagal pri napeljanju električne daljnovidnosti 1. 1927. in da mora torej vedeti, po kateri žici je napeljan jakit tok. V Korneuburgu se je oglašal tudi kontrolor družbe — "Newag", katere last je električna napeljava, in izpovedal, da ga je pred par tedni, ko je nadziral napeljavo v bližini Rueckersdorfa, spraveval velik, svetilolasi kmečki fant, katere žica prav za prav prevajala jakit tok. In Franc Neumayer je velik in svetilolasi tudi.

Eden preiskovalnih organov je našel na polju v bližini mesta, kjer se je zločin zgodil, veliko, plavo, z ilovico zamazano krpo, ki se je je držala konjska dlaka. Na domu so našli spodnje hlače, od kateri je bil dotični kos krpe odtrgan. Ko so primerjali konjsko dlako, ki se je držala krpe, z ono Neumayerjevega konja, se je dognalo, da je ena in ista.

Domneva se, da si je Neumayer na mestu zločina z njo obrisal blatne čevlje, da bi ga ne izdali. Krpa se je sicer najbrže uporabljala za čiščenje in drgnjenje konja v hlevu. Pri preiskavi na njegovem domu so tudi našli kos žice, ki je podobna oni, katero je zločinec uporabil za izvršitev groznega umora.

Posebno pozornost so preiskovalni organi posvečali kritičnemu času med 9 in 10 uro. Francova zaročenka Marija Kirchmayer je izjavila, da je odšel od nje ob pol 10. Starši pa pravijo, da je prišel domov proti 10. Preiskava pa je dognala, da ura Kirchmayerjeve za pol ure prehitva, dočim ona nje-vih staršev za deset minut zastaja. Torej je odšel Neumayer od Kirchmayerjeve že ob 9 in prišel domov po 10. Neumayer ni mogel dokazati, kje je bil ta čas. Vedno se je zmotaval. Trdil je, da se je razgovarjal z vaškimi fanti. Toda do sedaj se ni še nobeden javil, ki bi potrdil to izjavo.

Sprva se je napram preiskovalnim organom še celo surovo obnašal, češ: "To je predrznost! Kako morete tako soditi o meni, najbogatejšem posestniku v sinu v Rueckersdorfu."

Zvečer so ga prepeljali v Korneuburg, kjer se je zasliševanje nadaljevalo. Ob 7. zvečer, ko že ni mogel več vzdržati neprestanega izpraševanja, se je končno zrušil in dejanje priznal. Toda brez vsa-

kega kesanja, brez solz, v največjem miru. Uradniki so kasneje izjavljali, da se niso nikoli videli tako činičnega morilca. O motivih umora ni hotel Neumayer ničesar izpovedati.

Preiskovalni organi so pričeli včeraj zasliševati tudi Francovo mater, 56 letno Barbaro Neumayer. Uradniki so mnenja, da je prav za prav mati povzročiteljica umora. V vasi je namreč splošno znano, da je stala popolnoma na strani svojega sina in da ni mogla videti svojega pastorka, ki mu je nasprotovala in nagajala, kjer in če je je mogla.

V Korneuburgu in okolici vlada med ljudstvom veliko razburjenje. Stari, belolasi župan je na orožniški postaji jokal in izjavil, da ob čina želi, da bi bil morilec, ki je napravil toliko zla in spravil občeno v sramoto, najstrožje kaznovan. Ker so se bali, da bi ljudstvo morilca linčalo, so ga z močnim spremstvom odpeljali na okrožno sodišče v Korneuburg, ki je odredilo za Franca Neumayerja preiskovalni zapor.

NE POLJUBLJAJTE SE!

Vprašanje je, če si bodo vzeli za ljubljenci, zakonci, mamic, tetice itd. k srcu svarilo, da je poljubljanje zelo nevarno. Profesorji pariske Sorbonne so namreč ugotovili, da se prenese pri vsakem poljubu z ustnice na ustnice približno 220.000 bacilov. Zato ni čuda, da se je takoj ustanovila v Parizu liga proti poljubom, katere namen je širiti med ljudstvom prepričanje, da je poljub ena največjih nevarnosti za zdravje. Franciji je takoj priskočila na pomoč Amerika in sicer po svoji stari navadi s statistiko, po kateri mnoge matere baje ubijajo svojo deco s tem, da jo neprestano poljubljajo. Posebno nevarno je poljubljanje, če so ustnice napudrane ali namazane z rdečilom, vrhu tega pa še razpokane.

Treba se je naravnost čuditi, da se je baš v Franciji ustanovila liga proti poljubljanju. Znano je namreč, da so Francozi zelo navdušeni za poljubljanje in zato je malo verjetno, da bo mogla ta liga uspešno delovati. Najbrž bo s poljubljanjem tako, kakor je s kajjo. Že boj proti nikotinu je težak in ne doseže pravega uspeha, kaj šele da bi ljudje opustili poljubljanje.

VELIK DOGODEK V KNEŽEVINI LIECHTENSTEINSKI

Pred nekaj meseci smo poročali, da je umrl vladar kneževine Liechtensteinske, priletni knez Ivan II., katerega je nasledil brat Franc I., mož, je takisto že v letih in je baš zaradi tega nekaj časa pomisljal, ne bi li kazalo prepustiti vladarsko čast mlaščemu princu Karlu. Vendar se je premislil in pridržal vladarske posle nekaj časa za sebe, da jih pozneje izroči mlademu bodočemu suverenu.

Oklevanje kneza Franca I. je čisto razumljivo. Pomisliti velja, da je mož kljub svoji visoki starosti — saj šteje nad 75 let — videl te dni prvič deželo, ki jo vlada. Prišel jo je pogledat s svojo soprogo Elzo, pa samo mimogrede. In prebivalstvo se je tega obiska tako razveselilo, da mu je na vožnji skozi kneževino prirejalo svečane sprejeme. Kneza sta spremljala predsednik zbornice Frommelt in šef vlade dr. Hoop. Svečanosti so dosegle višek v Vaduzu, kjer ima liechtensteinska vlada svoj sedež. Kneza so pozdravljali solgi otroci, vaški župani in svečanostmi ter vsi domačini veljaki male države. Zvonili so vsi cerkveni zvonovi in se radovali, da je po tolikih letih odsotnosti stopil liechtensteinski knez zopet enkrat na tla svoje dežele.

V Vaduzu je bila pontifikalna maša, zbornica pa je imela svečano sejo, na kateri je izrekla viadaru svojo udanost. Slavnost je bila zelo prisrčna, prebivalci so se je udeležili v svojih starinskih nošah, kar ji je dalo še posebno slikovitost. Ko so se svečanosti zaključile s himno "Moj Liechtenstein", sta se knez in knežinja zahvalila ljudskim množicam, drugi dan pa sta se odpeljala na letovanje v Švico.

Peter Zgaga

Stvarjenje.

O stvarjenju sveta ima skoro vsaka vera drugačne podatke, ki so si pa med seboj precej podobni.

Znanost ima pa zopet povsem drugačne in zato nekateri očitajo znanosti, da je brezverska.

Sredi prejšnjega stoletja si je bil neki puntar ustvaril naslednjo vizijo o stvarstvu, ki je sicer že nekoliko zastarela pa je kljub temu zanimiva.

Spada namreč bolj v kajzerjeve čase.

Ker je pa kajzerstva še vedno vsepoved dovolj, samo v drugi obliki in pod drugim imenom, ni taka zgodba pravzaprav nikdar zastarela.

Že vsaj za sedanjo dobo ne.

— V začetku je ustvaril Bog nebo in zemljo in zemlja je bila pusta in prazna.

Potem so bili ustvarjeni kralji in cesarji, principi in princeze, in bilo je jutro in bil je večer prvega dne.

Zemlja je pa rodila neodgovorne ministre za notranje in zunanje zadeve, ministre za neodgovorno pravosodje, trgovino in finance. In je bila jutranja in je bila večerna seja drugega dne.

Tedaj so pa začeli rasti kot gobe po dežju kar iz zemlje najraznovrstnejši grofi in baroni, komorniki, plemenitaši in plemenitniki — in bil je obien zajtrk in bila je obilna večerja tretjega dne.

In zemlja je rodila uradništvo brez konca in kraja, in uradništvo se je važno povesovalo in bilo je jutro in bil je večer četrtega dne.

Odnekod so prišli generali, stotniki in kadetji, vsak po svoji sarži in zasluženju.

In je bilo rečeno, da sta dve veliki luči, ki obsevata zemljo.

Prva je podnevi na vratih dvornega maršala druga je pa ponoči v gledališki generalni intendantu.

In je bil dvorni ples in bila je dvorna opera petega dne.

In zemlja je bila polna sijaja in blešča, polna uniform in epolet, polna srebra in brilantov in polna srebrnih šestice.

In so gledali in so videli, da je dobro.

Pa so rekli:

— Ustvarimo človeka po naši podobi, samo v prtenih hlačah se bo moral obleči in v hodnikovo srajco in peš bo moral hoditi in bo ves blaten od blata, ki bo brizgalo od naših voz.

In vse, kar se plazi po zemlji, naj vlada nad človekom in naj skrbi, da bo držal jezik za zobmi in da bo redno plačeval svoje davke.

In tako se je zgodilo.

In tako je nastal v kazenskem zakoniku paragraf številka 159 in paragraf št. 101, dasi niso še nikogar zaprli — šesti dan.

In zemlja je bila polna razkošja in veselja, polna šampanjca in ostrig in vse dobrote so bile na stanih razložene.

In človek je zamogel jesti od vsega, če je imel denar, samo od drevesa spaznanja ni smel jesti.

Pa je prišla kača-skušnjava in mu je rekla:

— Kaj bo to?

In je rekla:

— Če ješ, boš spoznal, da le obleka napravi človeka in uniforma soldata, da smo pa v bistvu vsi go-li in da je samo ena razlika — do-bro in slabo.

In človeku je prijal ta sad, ker mu je bistril možgane, jedel je od sadu, umrl pa ni, ampak iz paradiza so ga vrgli.

In začet je moral graditi sam svoj lastni paradiz.

In prišel je do spoznanja, da so častni naslovi prazna pleva, da sam pogum, pridnost in pamet nekaj veljajo in da je vse to neizmer-no boljše kot pa oholost, laž in le-noba.

In je spoznal, da je zemlja vsa polna pomilovanja vrednih slabič-čev in nadutih norcev.

In človek je spoznal dostojanstvo človeka.

Waukeganske in druge novice.

JOŽE ZELENČ.

Bolj ko z pisanjem odlašam, težje se k njemu pripravim. Tako je z menoj vedno. Novice se zastarajo, in pisanja se preveč nabere. Seveda, v zadnjih par mesecih je bilo za odlašanje pisanja dovolj vzroka, ker v vročih pasjih dneh greš tja, kjer je kaj sence, stikaš v kletki če je še kaj za "precedit" in če je v ajsbaki kaj hladnega na ledu za dušo privezat.

Na vrhovih tu vse dozoreva. Fižol je za pobrat, solata vsa v dolgih steblih za seme, paradizniki rdeči, repo smo že zribali, zelje dela glave, kumare rmene, vse to so predznamenja da ni daleč čas, ko bo treba omliti, namočiti in pripraviti sode in preše za pridelek letošnje kapljice.

Spraševali bomo zopet vsestransko, po koliko je basket newyorškega in bakse črnega ali belega californijca različnih vrst in imen. Na vrhuncu pa bo naše veselje, ko bo strto grozdje kipele v odprtih sodih dokler se "župca" ne odtoči v sode, kjer počaka sv. Martina, da ga krsti za pristno vinsko kapljico, ali če ga hoče kdo daj drugače imenovati.

Kot že poročano, je umrla v naši naselbini splošno znana Mrs. Mary Celarec. Pokopana je bila 3. avgusta. Pogreba menda še ni bilo takega med Slovenci tukaj, kot ga je ona imela.

Kot povedo znanci, ni imel niti tu umrli sodnik tako lepega sprejema. Čez 90 avtomobilov, znancev, prijateljev in sorodnikov je sprejelo pokojno na zadnji poti. V znak sožalja so položili sorodniki in prijatelji številne vence in rože, da je vonj človeka v sobi kar o-mamljal.

Tesno mi je bilo pri srcu, ko so polagali našo drago Micko k zadnjemu počitku. Zdelo se mi je kot da devajo v grob mojo lastno sestro, dasi smo živeli komaj eno leto skupaj v hiši njene rodbine. Bila je dobra ne samo za nas, ampak za vse, ki so jo poznali.

Ker hranim v spomin na moje drage pokojne starše vrečico zemlje iz njih groba na farnem pokopališču na Vrhniku, sem jo razdelil in potresel polovico na njeno krsto, da jej bo lažja ameriška gruda na lepem North Shore pokopališču.

Izraz prave bratske ljubezni do pokojne so pokazali tudi njen brat Jože Mrzlikar ter sestri Frances in Cecilja, ki so prišli k pogrebu iz skoro tisoč milj oddaljenega mesta Little Falls, N. Y.

Zelo jo pogrešamo v hiši, toda smrti ni mogoče podkupiti, ter pride ob času tudi po nas ostale.

Zadnji mesec smo imeli tu v Waukegan tudi mnogo obiskov iz Clevelanda. Prišel je znani izdelovalec harmonik Mr. A. Mervar. Z njim je bil tudi Mr. Hojer, priznani igralec na harmonike. Zaigral nam je oni večer, da niti vedeli nismo, kdaj je bila ura polnoči.

Nadalje so bili tu iz Clevelanda tudi sledeči rojaki: Mr. in Mrs. Joe Ogrin, Mr. in Mrs. Perko, Mr. in Mrs. Žulič, ter še nekateri drugi. Od tu pa so bili na obisku v Clevelandu Mrs. Fr. Furlan, Mrs. Frances Hodnik, Mrs. Nagode in Mrs. Podboj. Vozil jih je Jože, sin Mr. Furlan. Odpeljali so se z avto zarano od tu, pa so bili ob 4. popoldne v Clevelandu, čez 400 milj daljave. V Little Falls pa sta bila Mr. in Mrs. J. Kink.

Zelo mnogo pa jih pojde v Cleveland od tu zopet v soboto 31. avgusta ponoči ter dospejo z vlakom tja v nedeljo jutraj okrog 8. ure. S. N. P. J. društva imajo namreč ta dan v Clevelandu žogometno tekmo ter se je udeležiti tudi mnogo rojakov od tu, ker vozi takrat vlak za izredno znižano ceno.

Dosedaj je priglasih od tu že čez 70 oseb, poleg basebal igralcev. Številni udeleženci pojdejo pa tudi iz Kenoshe in Milwaukee, Wis., Chicago in iz drugih naselbin. Le žal, da je čas odmerjen tako kratko. Znižana vožnja je veljavna samo za vlak, kateri se vrača iz Clevelanda v nedeljo okrog polnoči.

Nekateri pojdejo tudi s svojimi avtomobili ter se od tam vrnejo, kadar se jim poljubi.

Razume se, da se izleta udeležim tudi jaz z mojo družino.

Mnogi pojdejo v namenu, da se tam sestanejo z znanci in prijatelji, katerih niso videli že desetletja. Da ne bo preveč časa zgubljenega, bi bilo po mojem mnenju najpripravnejše, da napravimo sestanke Vrhničanov po prihodu vlaka na dvorišče Bajtovo-hise na Addison Road, kjer je komaj en

blok od Narodnega doma ter se tam dogovorimo za poznejši obisk na domu pri enem ali drugem znancu. Jaz pridem najbrže tja že en dan ali dva preje za — kvartir-moharja.

Zelo razveseljava novica iz Clevelanda nam je bila tudi, da se je tam ustanovil odbor za postavitev spomenika Ivanu Cankarju na Vrhniku, kateri zbira prav pridno in že z lepim uspehom prispevke v ta namen. Seveda, ako bi bilo v Ameriki več mecenov kot na pr. Mr. Ciril Kunstelj in njegova sestra Milica v Clevelandu, katera sta darovala za spomenik vsak po en desetak in več drugih tam po petakih, potem bi bila potrebna vsota kmalo skupaj, toda z rodoljubno vztrajnostjo se bo zaželen uspeh le dosegel.

Kot smo zvedeli, priredi tudi dramsko družbo Ivan Cankar igro, katere prebitek bo za Cankarjev spomenik. Želim jim na oni prireditvi najlepšega uspeha.

Govorjeno in pisano je bilo tudi, da bo priredil naš obernji pevec Tone Šubelj v Clevelandu koncert, katerega čistih dohodkov naj bi bilo polovico za slepski dom v Ljubljani, polovico pa za Cankarjev spomenik na Vrhniku. Ker v poletnih dneh radi vročine ni uspeha s koncerti, ter si ljudstvo želi ven v prostor naravo in na piknik, smo upali, da bo Šubelj koncert v ta namen kasneje. Sedaj pa zvemo, da odhaja že drugi mesec v stari kraj.

Sedaj pa bo šel v tem oziru — naš up po vodi.

Kot je bilo poročano, je priredil Šubelj za časa svojega bivanja v Ameriki po raznih slovenskih naselbinah okrog 80 koncertov, kar je gotovo v vseh ozirih lep uspeh. Mr. A. Šublja poznam osebno in vem, da je kavalir. Mogoče bo pred odhodom iz Amerike rekel: Ker nisimo priredili omenjenega koncerta, je tukaj en "cvanogar" za Cankarjev spomenik na Vrhniku, eden pa za Slepski dom v Ljubljani, in ohranili ga bomo do povratka še v lepem spominu.

Ker pišem ravno o spomeniku, naj omenim poročilo Vrhniškega odbora, da se je odločil postaviti Cankarju res njegva vredni spomenik namreč — iz bron. Kar je Prešern Ljubljani, to naj bo Cankar Vrhniku, — njegovemu rojstnemu kraju.

Razume se, da je bron veliko dražji kot kamniti spomenik, toda bronasti klubuje vsem vremenskim uplivom ter ostane ohranjen lahko še mnogim generacijam.

Ker ni daleč čas, ko se bo treba odločiti za naročilo spomenika, se obrača odbor na rodoljubne rojake, katerim je mogoče zbrati kakšno zbirke ter jih poslati na odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniku.

Drugo poletje pri odkritju spomenika pa bo vsem, katerim bo dana prilika biti pri slavnosti navzočim, v prijetno zavest, ako so v ta namen kaj dobrega storili.

Zadnji mesec smo prejel zopet žalostno novico z Vrhniške, namreč, da je umrl tam splošno znan krojač Tomo Kunstelj.

V življenju je bil pokojni Tomo humorist, da mu ga menda ni več para tamkaj. Bil je vedno dobre volje in zabaven v družbi. Kadar je imela vrhniška gospoda še pred desetletji kako svojo privatno zabavo, so vedno poslali po Tomaža, da je bila zabava prijetnejša z njegovi dovpti in šalami.

Star je bil čez 70 let, pa se je še vedno bavil s svojo obrtjo, krojaštvom. Seveda to pa več za kratak čas kot iz potrebe, ker gmotno so ga vedno lepo podpirali njegovi otroci v Clevelandu, na katere je bil zelo ponosen.

Ko ni bilo koncem svetovne vojne dobiti blaga, kvečjem kaj slabega za drag denar, je predelal ljudem za obleke otrok marsikatero laško pelerino, katere so dajali laški ujetniki za hleb kruha, ali pa iz starih vojaških sukenj, katero je prinesel po vojni oče-vojak seboj domov.

Če je prišla ena ali druga mati vprašati k Tomažu, kdaj naj pride otrok pometit obleko, pa je rekel, da mu ni treba nič hoditi, ker ga itak vidi vsak dan skozi okno k gre v šolo, poznal je vse in njega istotako vsi daleč naokoli. Ko je obleko izgotovil in jo je otrok oblekel, mu je "pasala", kakor bi jo uili nanj.

Ko sem bil lanske leto doma, mi je še kom Tomo pravil, kako stroge odredbe so imeli pred leti obrtniki med seboj, posebno še krojači

in čevljarji, da ni smel noben delati v pondelkih. Edino v gozd po drva je lahko šel, kateri je hotel. Šivanke ali šila pa se ni smel do-takniti do toraka.

Zelo ponosen je bil nekoč, ko je odnesel prvenstvo, da je pojedel en večer okrog sto polžev, seveda kuhanih in v hren pomakanih. Sedaj pa so tam čampijoni, kateri jih pojedjo okrog 200 en večer.

Mnogo zanimivega bi se še lahko napisalo o pokojnem Tomotu, kateri je odšel za svojim starim prijateljem A. Zalaznikom, kateri je tudi v tem letu umrl.

Ko je bil 7. julija v Jolietu in Lemontu, Ill. katoliški šod, se ga je tudi od tu udeležilo do 150 oseb. Nekateri so šli, da se tam sestanejo z znanci iz drugih krajev, drugi zopet, da jih bo več, nekateri iz radovednosti kako bo, mladina obojega spola se je veselila, da se bo vozila skupaj v svojem omnibusu, preostalo je potem le malo takih, ki so se udeležili shoda v pravem namenu pobožnosti.

Odpeljalo se jih je od tu štiri buse. Mnogi so se peljali tudi s svojimi avti.

Ker je bil one nedelje lep solnčni dan, sem jo mahnil tudi jaz s par znanci, ker zanimalo me je videti velike napovedane glave na shodu kot guverner države Illinois, kongresmani, jugoslovanski poslanik, konzul in še drugi.

Cerkev v Jolietu je bila lepo okrašena, v zvoniku, pa so prav naravno potrkavali. (Mislim, da se boje za zvonove). Po obhodu po mestu je sprevod s številnimi zastavami in deputacijami Jednote krenil v cerkev.

Pred cerkvijo so bili v krogu glavnih odbornikov Jednote tudi jugoslovanski poslanik v Washingtonu dr. L. Pitamic, konzul Jankovič iz Chicaga, pravoslavni srbski škof in več drugih gostov.

Ko so tam v razgovoru čakali začetka maše, je menda nekdo izrazil preveč naglas nezadovoljstvo, čemu je bil povabljen nato izključno katoliško slavlje tudi pravoslavni pop, je to opazko slišal tudi jugoslovanski konzul Jankovič ter se v znak protesta branil udeležiti slavnostne maše, vendar pa ga je Father Plevnik pregovoril, da je šel v cerkev.

Kot sem čul, se radi navzočnosti pravoslavne šoka tudi katoliški škof ni hotel slavnosti udeležiti.

Razvidno je iz tega, da so tudi v verskih zadevah različnih veroizpovedi nasprotstva. Ker ni funkcionalni mikrofoni, v katerega so govorniki na slavnostnem prostoru v Lemontu govorili za zvočnike, postavljene na različnih mestih hriba, se je šušljalo, da je nekdo iz ogorčenja radi navzočnosti pravoslavne šoka žice prerezal.

Notranjost krasne slovenske cerkve v Jolietu je bila pretresna za množico ljudstva. Jaz sem imel srečo ter dobil komoden prostorček v klopi, ter zatopljeno poslušal lepo petje močnega in izvečnega zbora na koru med slavnostno mašo. Vdramilo me je rožljanje drobila v peharjih, s katerimi so pobirali darove od vernikov v cerkvi. Ko so se bližali, sem videl, da je bilo v njih tudi že lepo število zelenih dolarčkov. Spomnil sem se komičnega dogodka, ko je pred davnim časom prišel rojak iz starega kraja, ter šel tu v Ameriki prvič v cerkev. Ko je prišel domov, je ves zadovoljen pripovedoval:

— Tu v Ameriki se pa že splečati v cerkev. Pri nas v domovini pobira mežnar med mašo po cerkvi denar z pušco, tukaj ga pa kar v peharjih ponujajo. Ko je prišel domov, so bili v peharju še dolarji, pa za prvič sem vzel iz peharja samo en kvoderček, je rekel.

Seveda, meni je navada v tukajšnjih cerkvah znana. Prispeval sem svoj skromni novič ter poslušal naprej lepo petje na koru. Zdelo se mi je, kot da slišim pevski zbor farne cerkve na Vrhniku. Posebno lepo, kot v melodijah opere je bil sopran solo-petje. Govorili so, da je pela za to slavnost povabljen Slovenka New York Metropolitan Opere Miss Elizabeth Grahek, hčerka Mr. Grahka v Jolietu. Kasneje pa sem zvedel, da je pela solo slepa Slovenka Miss Justa Kosmač iz Chicaga, katera ima res lep srebrnotist glas.

Po kosilu se je opravilo iz Jolietu vse v Lemont — ameriške Brezje. Z napisi društev raznih naselbin se je razvila procesija iz enega hribočka na drugega. En kinooperator je slikal celo prireditve na film, ka-

terege je Jednota odkupila v dolžni dva tisoč čevljev.

Na pripravljenem odru so nastopili razni govorniki. Guvernerja države Illinois ni bilo na shodu, pač pa je govoril kongresman Reed. Slovence je pohvalil kot vzoren narod med narodi v Združenih državah. Govoril je tudi jugoslovanski poslanik dr. Pitamic ter številni drugi govorniki. Iz Ljubljane je prinesel škofove pozdrave in žegen pater dr. Hugo Bren.

Zelo razburljiv govor je imel tudi misijonar pater Odilo proti nekoliškem časopisu. Govorov ni bilo ne konca ne kraja.

Ker se človek samih govorov naveliča, sem šel pogledat, kje se dobi kaj hladnega za grlo, in kaj za pod zob.

Sredi hriba je bila postavljena velika lepo urejena lopa, okrog katere se je trlo ljudi, kakor okrog bare na francoskih parnikih prvih par dni potovanja iz Amerike.

Dobilo se je pri lopi res samo mehke pižaje, okusne potice in sanitarno zavite sanjvice. Ljudstva je bilo res veliko, toda poročano število deset tisoč je precej pretirano.

Po govorih so nastopili na odru še Orli, Orlički in naraščaj iz Clevelanda, kateri so vsakovrstne vaje prav lepo izvajali.

Kdor si je hotel preskrbeti za svoje doma "odpustkov", jih je lahko kupil na štantu pod hribom v obliki rožencev, mašnih knjižic in drugih podobnih predmetov, kar vse pa je imelo zelo visoko ceno.

V meni se je vzbudila želja, da bi govoril z jugoslovanskim poslanikom. Ker nisem bil z gospodi, ki so se drenjali okoli njega, dosti poznan, da bi me g. poslaniku eden ali drugi predstavil, sem se odločil kar sam na svojo roko, kadar bo priložnost. In res ga opazim proti večeru prihajati po hribu doli samega brez spremstva. Zastavim mu pot ter se predstavim kot zastopnik in poročevalec Glasu Narod. Prijazno se mi nasmeje ter odgovori: Čast mi je Vas poznati, moje ime je Pitamic, ter mi ponudi roko. Prosim ga, če mi dovoli, da vzamem z kodakom njega sliko, v kar z veseljem privoli, ter se postavi pred kamero. Pomerim, — klik, pa sem ga imel. Zahvalil sem se mu ter opustil radi mojega nadlegovanja, ter sva se razšla.

Mislil, da je to prvič v zgodovini da se v Ameriki lahko govori Slovincem v materinem jeziku. Včasih se je reklo, da se v Ameriki cedi mleko in med. Tak izvanredni slučaj se je pred časom videlo tukaj, ko je nekje ušel roj čebel ter se ugnedil v hiši Frank Petkoviška na deseti cesti.

Iz zunanje lesene stene je padla iz dilje grča. Skozi ono luknjo je iz ubrala matica in za njo vse čebele med hišne stene. Čez nekaj dni se je pa videlo na kamnitem podstavku pod stenami mokroto. Menili smo, da je to od kake pokvarjene vodne cevi, ko pa poskusimo, smo uvideli, da je pristni med, kateri se je cedil med stenami iz nezadane satovja, kar pa se je kmalu ustavilo. Čebele pridno donašajo. Petkovišek jim je napravil pri luknji malo desko za pristajanje in odlet. Sedaj pa študiramo kako bo Frank dobil v jeseni med ven, ne da bi moral preveč lesene stene pri hiši odtrgati. Kako bo šlo in koliko medu bo, že sporočim v jeseni.

27. julija je imela tukajšnja zadružna prodajalna polletno sejo delničarjev. Radi vročine ni bilo mnogo delničarjev navzočih, vseeno pa se je razpravljalo o vsakovrstnih izboljšanjih prometa od strani zadruge od od strani delničarjev.

Da se zniža pri odjemalcih stojič dolg, katerega je sedaj čez 16 tisoč dolarjev, se je na seji odločilo, da se strankam ne bo več dovoljeval kredit čez 30 dni, razen če bo odbor za preiskavo kakega spor med stranko in uslužbenca, kateremu je poverjena sedaj tudi ta zadeva, pronašel, da je stranki potreben še nadaljni kredit, to pa edino v slučaju, boleznih, ali da je stranka brez dela in denarja.

V splošnem plačujejo odjemalci redno. Zvedelo pa se je, da imajo nekateri že čez pol leta po par sto dolarjev na dolgu, dasi bi lahko plačali, pa je kot vedno: čim dalj se dolg odlaš, tem težje ga je plačati. Zato se v tem oziru ne bo dajala vnaprej kakih prednosti ali tjezm.

Mogoče se bo zdelo nekaterim taka odredba neumestna in bo den ali drugi kupovanje v zadruzi opustil, toda takega odjemalca, kateri v lastni zadruzi ni točen in reden plačnik, tudi drugi trgovci

h kateremu bo mogoče prišel, ne bo posebno vesel.

Poslovodu zadruge Mr. J. Zalarju je naročena točna izvršitev omenjene odredbe, kar naj blagovolijo odjemalci v svojem lastnem kot v interesu zadruge upoštevati.

Te dni odpotuje v stari kraj iz Jolietu na Vrhniko Mr. Karl Možina, Samcov iz Verda z družino. Pred odhodom je prišel še sem v Waukegan k svojemu svaku Fr. Osenku. To bo že njegov četrti povratak v domovino, in sicer vedno s posredovanjem Sakser State Bank, kar je dovolj dokaza, kako zadovoljni so ljudje s posredovanjem in postrežbo dolgoletne izkušnje omenjene tvrdke.

Tudi za izlete drugo leto 1930 naj se pripravi firma Sakser State Bank za odpremo veliko število izletnikov. Tu v Waukegan in North Chicago smo v dogovoru že z lepim številom znancev in prijateljev, da jim uredim vse potrebno za potovanje na obisk v stari kraj s firmo Sakser State Bank.

Ta tvrdka ne dela vsakovrstnih sladkih obljub o polovičnih in zastonskih vožnjah tu in v starem kraju, kot na pr. nekatere druge firme, ker vsak dobro ve, da zastoj ni mogoče dati ničesar ne tukaj ne v starem kraju. Zgodilo se je že, da so prišli potniki v New York, njih spremljevalca pa ni bilo nikjer, da bi odpremil in čekiral njih kufre na parnik, ter so se potniki obrnili na trdiko Sakser za ureditev in odpremo kufrov na parnik, katero uslugo se jim je rade volje storilo.

Take in enake slučaje s ljudje zapomnijo, zato ni čudno, da uživa ta tvrdka sloves in zaupanje ljudstva, katerega si je pridobila z vzornim dogoletnim poslovanjem. Naročilo imam za drugo leto celo iz Detroita, Mich. za ureditev potrebnih listin za potovanje 5 oseb na Sakser State Bank in sicer družinam Charles in Franka Gaber, kateri nameravajo vzeti s seboj tudi svoj avto. Razume se, da mi je njih dana beseda boljše jamstvo kakor 50 dolarjev are. Razvidi pa se iz tega, da Vrhničanje še vedno trdno skup držimo.

Ker se za drugo leto toliko znancev pripravlja z veseljem za potovanje, ni čudno, da sem tudi sam zahrepenel po naši Vrhniki, dasi sem bil še lanske leto tam. Ako se nas res zbere lepo število, ni izklju-

SLUŽBA ZA ELEKTRIČNO UPORABO
Noben potrošen dolar ne kupi večje vrednosti

ODPRAVA HITRE POŠTE

Razen kratkega razdobja so podcestne pnevmatične cevi v rabi izza leta 1897 za razpošiljanje ogromne množine prvorazredne in special delivery počte v New York City.

Dvajset ur dnevno potuje približno 140,000 nosilcev, vsaki z nad 500 pisem, po teh podzemskih ceveh z naglico 30 milj na uro — kar je dosti hitrejšje kot bi bilo mogoče s truki po zabasanih ulicah.

Od downtown Brooklyn do 126. ceste je 27 poštnih uradov spojenih z dvojno vrsto cevi in na razpolago je 54 oddajnih in sprejemnih postaj. Pošta gre iz enega poštnega urada v drugi hitro in brez zamude.

Pneumatic Tube Company, ki gradi in obratuje cevi, se poslužuje elektrike naših družb za obratovanje naprav, ki preskrbujejo stisnjen zrak, kateri žene nosilce po ceveh, ter za obratne signale in sprejemne aparate.

McAlister
President

The New York Edison Company

Brooklyn Edison Company, Inc.

The United Electric Light and

New York and Queens Electric

Power Company

Light and Power Company

The Yonkers Electric Light and Power Company

MATI S 23 OTROKI

čeno, da pojdem zopet tudi jaz z inojo družinco. Saj živimo le enkrat.

Torej, če je še kak znanec v sosednjih naselbinah, ki namerava potovati drugo leto v stari kraj, naj mi sporoči, nadaljno pa se pismeno dogovorimo.

Moj naslov je: 925 McAlister Ave., Waukegan, Ill.

Are za prostore na parniku, ni potreba prej kot nekaj tednov pred odhodom, ker stara firma Sakser State Bank ima pri parobrodskih družbah itak vedno najboljše prostore na razpolago.

Naslednja novica je pa še čisto gorka: Včeraj 24. t. m. se je namreč poročil Mr. Joseph Drašler, Jr., sin znanega trgovca in mesarja na 10. St. Mr. in Mrs. Jos. Drašlerja, s hčerko ugledne poljske rodbine v North Chicago.

Poroka je bila v poljski cerkvi, ženitovanje pa v dvorani Slovenske šole. Ženin je uradnik First National Bank v Waukegan.

Slovenskim in poljskim povabljenecem je bilo razposlanih čez 800 vabil. Za pojedino pa je dalo življenje čez 150 kosoši, mladih življenja željnih petelinov in rack. Razume se, da je bilo treba tudi precej tekočine, da so racke udobno plavale. Bili srečni!

KOSE IN DRUGO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE
Garantirane KOSE z ričkom
24, 26, 28, 30 in 32 palcev .\$.2.—
6 KOS po .\$.1.75 komad
SIP .\$.40
KLEPILNO ORODJE .\$.1.30
BRUSILNI KAMEN "Bergamo" .\$.50
MOTIKA .\$.50
PRALCA .\$.30
RIBEŽEN za repo z 2 nožema 1.20
Poština prosta.
MATH PEZDIR Box 772 City Hall Sta.
New York, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VERA INBER:

LALINE ZADEVE

Dvigalo je bilo staro in vse zapuščeno za svojim omrežjem. Ker so ga venomer porivali navzgor in navzdol, se je bilo zakrknilo in je začelo roljati z zapahom in tuliti ko ranjen volk, kadar so ga porinili navzdol.

Dvigalo je vodil Jakob Mitrohin. Imel je enajst let in bil otrok nepoznanih staršev. Neki na cesti so ga steknili, nočnemu čuvaju je bil všeč pa ga je obdržal pri dvigalu. Upravništvo hiše mu je zažugalo, da ne sme nikogar samega spustiti v dvigalo. Zato je vsakega človeka sam popeljal navzgor in po ukazu dobil od njega pet kopejk. Na večere, ko so odrasli odšli v gledališče ali se doma zabavali pri čaju, je dobil Jakob Mitrohin goste z dvorišča. Prišlo so k njem kramljati razne čepice pa kožuške, nekoč je zabil k njemu celo neka šestletna žametasta čepica, ki ji je bila Lala ime. Lalina mati, okrogla ko kakka trebušasta omara, je bila huda in je rekla: "Lala, to je vendar en pitipenec, usekni ga! Ta zna krasti in ubijati, ne sesaj palec! Kaj nima druge družbe?" A nežna in debelušasta Lala, ki je bila taka ko kak bobek, je že kako napravila, da se je približala Jakobu Mitrohinu in se mu nasmešnila.

Nekoga dne se je prikazala spodaj ob dvigalu, koder so navadno obišli razne objave, novo oznanilo. "Vsi otroci te hiše so za jutri ob treh popoldne vabljani pod stopnišče, kjer leži ovčji kožuh. Obravnava se bodo važne reči. — Vstop prost. Otroci iz sosednje hiše plačajo dva piškota." Brez podpisa.

To objavo je naprej zagledala Lalina mati. Prebrala jo je sprva s ščipalnikom, nato brez njega in ko jo policala upraviteljstvo hiše z drugega nadstropja. Pomagatelj upravitelja je prišel.

"Kaj pa tole, sodrug Polajtis?" je vprašala Lalina mati. "Kako ja dopustite kaj takega?"

Sodrug Polajtis je pozorneje pogledal, se useknil in odvrnil: "Meni se to ne zdi nič posebnega, meščanka. Otroci imajo pravico organizirati se v svrhu obrambe svojih strokovnih zadev."

Lalina mati je ogorčeno počila slino in škrtala: "Kajpak, strokovne zadeve, ko so že vse mokri pod nosom! Prepričana sem, da je to napravil Jura in stanovanja osemnajat. In to naj bi bil sin pisarniškega ravnatelja!"

Pisarniški načelnik Železnov, zasedel z bolnimi ledvicami, je pošiljal na napis in si mislil:

"To je Jurova pisava. Kaj bo še ta fant, ne vem. Bo že kak postopal Pilsudskove sorte."

Otroci so se delali, ko da ne bi videli objave. Le na stopnicah je bilo nenavadno dosti umazanih madežev majhnih nog in v bližnjem konzumu so tako kupovali piškote, da jih je zmanjkalo in so morali še poslati ponje.

Ob šestih, ko je večina od dela, snežnega meteža in južine izmučenih staršev legla k počitku, so se motale majhne sence po stopnicah navzdol in bržkone hitele tja, kjer je bil ovčji kožuh. Ko se je bila Lalina mati uro dolgo mučila v vrsti pri Lapinu in dognala, da se je mleko podražilo in da sku-te sploh ni dobiti, je tudi legla na zofo med same blazine. Nekatere so bile velike ko avtomobilsko kolo, druge majhne ko krožniček. V kuhinji se je pestunja pričala s perico, če je Bog ali ga ni. Pa so se zaprla vrata. Lalina mati je planila pokoncu in se prepričala, da je izginila njena hčer Jelena Jergorova Antonova. Lalina mati je kar nekaj vrgla nase in burno pozvonila pri nasprotnih vratih. Pisarniški načelnik Železnov, držeč termofor v roki, ji je sam odprl.

"Moja Lala je izginila in bržkone je izginil tudi vaš Jura," je dejala Lalina mati. "Tam pod stopniščem imajo neko zborovanje, strokovne zadeve — skratka — srčnocevarna angina."

Pisarniški ravnatelj Železnov je mrko odvrnil: "Tudi Jureta ni doma. Zdi se mi celo, da je on vse začel. Se bom koj oblekel."

Odšla sta skupaj po stopnicah navzdol. Tedaj je iz sedmega nadstropja stekajče lezlo dvigalo ko kak starek. Ko je zagledal Jakob Mitrohin oba prišleca, je ustavil, odprl vrata in dejal: "Prosim!" Ob istem času se je spodaj v sobi, kjer je bil ovčji kožuh in kjer je spala zimsko spanje cev za škropljenje cest, zgnelo toliko otrok, da so komaj dihal. In po meti od piškotov je dišalo ko v kakih lekarni.

Jura Železnov je stal na nekem starem stolu in hotel pravkar tvoriti zborovanje. Vsak hip je stopil k njemu njegov namestnik, dvanaest Viktor, izven stranke, prišediš po navodila.

"Juro, prišlo je neko dekletce z dojenčkom od sosedu. Ali more ono za dojenčka glasovati ali ne?"

Pa je pravkar dojenček sam tako burno glasoval, da so skoraj vsi oglušeli.

"Tovariši," je začel Jura in se trudil prekricati dojenčka, "tovariši, natančno vam, da more le ti glasovati, ki zna sam hoditi. Drugi se morajo glasovanju odreči. Glasovanje se ne more na nikogar prenesti. Prosim, da se go-

vorniki prijavijo. Nimamo dosti časa. Obravnavali bomo: Nova izvolitev staršev."

Lala, ki je bila blede in so se ji oči svetile, se je prerinila do Viktorja in tiho dejala: "Prosim, prijavite me, rada bi govorila. Napišite: Lala iz petega nadstropja."

"O katerih vprašanjih se menite izraziti, tovarišica?"

"O vprašanju toplih spodnjih hlačk, ki me režejo, da jih ne bi bilo treba obleči. In še o marsičem."

Jura je s piškotom potkal na okno in začel: "Tovariši, spregovoril bom nekaj besed: Vsi ljudje — kovinarji, prodajalci, celo čistilci čevljev — imajo svoje zadruge, ki jih ščitijo pred izkoriščevanjem. Le mi otroci ne smemo imeti zadruge. Vsak od staršev, bodisi mati ali oče — posebno če je na ledvičkah bolan — se norčuje iz nas, kardakoli se mu zahoče. Tako ne bo slo več. Predlagam, da se izjavite s svojimi zahtevami in iznajdete kako geslo, ki je temu času primerno. Kdo je za, kdo proti, kdo se zdrži glasovanja?"

"Tu je vpisan Jakob Mitrohin," je opozoril Viktor. "O vprašanju, da ne sme biti nobenih klofut več. Pa ga ni tukaj."

Jura je nagubanič čelo in dejal:

"Ima opravke. On ni brez vzroka izostal. To se pravi: ima važno nalogo. Njegovo prijavo sprejmemo."

Zborovanje je bilo zelo burno. Bilo je toliko in tako perečih vprašanj, da jih ni bilo mogoče prebrati. Obravnavali so, da je potrebno čevlje čistiti, o lužah in še marsikaj.

Poldrugo uro je tičalo dvigalo med tretjim in četrtnim nadstropjem. Zaman je besnela Lalina mati in butala na vrata, zaman se je pisarniški ravnatelj prijel na ledvice. Jakob Mitrohin je zmeraj trdil, da je drobovje dvigalo bolno, in da ne more nič za to: zdaj je običajno — in se bo že samo od sebe spročilo.

Ko se je Lalina mati skoraj mrtva od razburjenja in naporega čakanja slednjič le povrnila med svoje blazine, je zagledala Lalo, kako je sedela za pisalnikom svojega četa. Z debelim modrim svinčnikom je pisala z velikimi črkami na veliko polo papirja geslo, ki so ga bržkone sprejeli na zborovanju:

"Otroci, bodite previdni v izbiri svojih staršev!" Lalina mati je kar pozelenela od ogorčenja.

Drugi dan ji je pestunja prinesla neko pismo. Začudila se je, ko je v umazani kuverti otipala nekaj kroglega. Odprla je pismo. V njem je bil velik, umazan novček za pet kopejk. Na listku je bilo napisano:

"Meščanka, tu Vam včasem gro za dvigalo. Zaradi pravičnosti. Nalašč sem Vas tako dolgo pridržal v dvigalu, da je mogla Vaša hči Lala govoriti o vseh svojih zadevah."

Za analfabeta Jakob Pitrohina, Jura Železnov." (Iz ruščine prevedla M. K.)

GOLOBI TIHOTAPCI

Pred nedavnim so aretirali v Londonu lastnico nočnega lokala, ki ga je posejala sama "boljša" družba. Osumili so jo tihotapljenja mamil in so ji tudi zaplenili velike množine kokaina in heroína. Od kod je dobivala te strupe, policija najprvo ni mogla dognati. Končno so odkrili, da je uporabljala golobe pismonoše, ki so jih njeni pomagači na kontinentu obremenili z manjšimi količinami kokaina ali heroína in jih spuščali v zrak. Niti eden izmed golobov ni izginil, temveč je vsak prišel z vsem tovorom do cilja.

ALI POTREBUJETE PERJE IN PJK NA POSTELJI?

Pišite nam svoj zahtevni list za usorec parja, katere pošljemo vsakomur BREZPLAČNO. V naši imamo tudi blazine in perlice. Pišite na naslov: A. SIEZ FEATHER CO. 133 Pennsylv. Street, Pennsylv. N. J.

FRANCES ANNE ALLEN:

Moška obleka nekoč in sedaj.

(Konec.)

Krog 1. 1903 so se eleganti spomnili, da bi se videli bolj močnejši, če bi bili imeli oglata ramena, zato so jih začeli krojiti nadevati z vato. Nosili so kratek povrtnik, ki ni bil ne rak ne riba, na glavi pa trikrat manjši klobuk nego so ga potrebovali, tako da se je videlo, kakor da ga drži temenu nekaj nagnet. V tem času so začeli podaljševati sako, kar je trajalo sedem let. Vsako leto je moda sako malo podaljšala, tako da so škrici dobili formo neizogibnega V. Čudne reči so se godile s hlačami, ki so bile najprej razširjene okoli bokov, potem pa zožene pri gležnjih. Zatem se je mož opremil še z manšetami in si obul čevlje iz trdega volovskega usnja. Glava je glede groteskosti tekmovala s spodnjim delom telesa. Ko si je posadil na njo mehak klobuk, je obrnil njegovo streho spredaj navzgor in zadaj navzdol, kakor da bi se venomer boril s hudim vetrom. Ker je bila klobukova streha nizka, je bil večji del čela odkrit in otožen obraz je zrl v svet z izrazom začudenja in presenečenja.

V letu 1910 je mož pošteno presudil svoj obleko in se je odločil za remedium. Opazil je, da ima njegov sako toliko blaga, da bi za dostavalo za dve odrasli osebi. Zato je najprej vzel precejšen del proci in sukno skrajšal. Ko pa se je odločil za krajšanje, se ni mogel več ustaviti in leta 1914 so bile modne sukne tako tesne, da je možki izgledal kakor dobro natlačena klobasa. Ni bil gentleman, kder je lahko obut potegnil hlače nase. Če se je hotel nagniti, je moral lepo prosti napete hlačnice, da se ozirajo na spodnost in ne uganjajo skandala. Ta tesno speta figura pa si je bila omislila širokoprste čevlje, telovniki so se podaljšali in so zvedavo kukali izpod sukne pri vratu. Klobuk se je leta 1912 zopet znižal, tako da je bil vsaj spodobno pokrivalo.

Kakor vidimo, je mož v teku stoletij v boju z eleganco vse izgubil in žena je na vsaj fronti zmagala. Leta 1914, torej sto let po tem, ko se je mož začel v barve, iz katerih več ne more, se je izvršil poskus, da se vrne k svoji nekdanji živopisni lepoti. Vodilni tovarnarji volnenega blaga v Angliji so povabili odlične umetnike, in so se za zaprtimi durmi posvetovali o tem, kako vrniti možki obleki barve. Dva meseca pred izbruhom svetovne vojne so prišle na trg prve, sicer čisto nič kričeče barvane moške obleke. Avgust leta 1914 je prevrnil vse upe v izpremembo in je celo še povečal monotonost. Milijoni možkih so se oblekli v uniforme.

Po vojni je moška moda pokazala tendenco k ohlapnosti: hoteli je možem, ki so jih štiri leta stiskale uniforme, dati priliko, da si malo oddahnejo. Ta smer je dose-

gla okrog leta 1925 tako koristne in smiselne oblike, a takih ni bilo celo stoletje, odkar je možki izgubil premoč v modi. V vsaki obleki se očituje duh časa: duh našega časa, je delavnost in nikdar ni še bila moška obleka tako danes pripravna za človeka, ki mora v njej delati. Hlače so dovolj široke, tako da imajo noge zadosti prostora in da jih lahko poljubno stegnesh: tudi čevlji so udobni in res možki. Suknjno lahko oblečeš, ne da bi delal vaje v globokem dihanju.

Toda moška obleka je še vedno zelo enolična, tako da ženska nikoli ne more natančno presoditi na znanem ji moškem, koliko oblek ima, dočim malo bolj večje moško oko to lahko razbere, ker so ženski kroji v primeri z moškimi mnogo bolj raznoliki. Posebno poglavje moške obleke pa so tako zvrste slavnostne obleke. Edina možnost da nadomesti podnevi sako, je, da oblečeš komično skrojeno žaket s plapolajočimi škrici in progastimi hlačami. Zvečer ima gentleman na izbiro samo dve vrsti svečane obleke: ena izmed teh pa čedalje bolj umira, ker nasprotuje duhu našega časa. Ni treba biti preveč bistroumen, da spoznas, da je to frak. On izumira vzlic vsemu trudu starih gospodov in učiteljev ben-tona da bi ga ohranili. Ta konzervativna obleka se je v teku stoletij kaj malo izpremenila: zdaj so se ji škrici skrajšali, zdaj podaljšali — to je bilo vse.

V traku trije distingvirani gentleman enako kot najnavadnejši hofstapler; ves večer, včas vso noč mora nenehoma misliti, kaj počne nazaj njegovi škrici. Na nje mora paziti, ko sede in ko vstane; pri plesu mora skrbeti, da mu preveč ne krilijo in ne odkrivajo več zadka kot je dopuščeno. Kaj čuda, da se je smoking tolikanj priljubil, smešno je, da se nosi črn in samo črn smoking. Zaman je: moške se ne moremo in ne moremo izklopiti iz suženjstva temnih in sivih barv!

Toda — giblje se vendarle. Če "ženske barve" ne zmagujejo na poglavitni črti, pa vsaj prodirajo na stranskih linijah moške mode. Tako ima današnji možki priliko, da na ovratnikah, nogavicah in rokavih dokazuje svoje simpatije do barv. Še pred petimi leti so bile moške nogavice črne, rjave ali, kar je najslabše, bele. Estetskega pomena sploh niso imele. Danes ima tudi nogavica svojo vlogo v ansamblu moške obleke. Kravata je bila še pred dvajsetimi leti težka, okorna in zapletena reč. Polagoma pa se je jela zoževati; njeni vozi so postajali čedalje bolj podobni vozilom. Kmalu po vojni se je njen obseg tako zmanjšal, da se je bilo bati, da jo bo pobrala sušica; no, nastopilo je ozdravljenje in zdaj ima spet razumno obliko in velikost. Tudi žepni robec, prej največji suženj, zaničevan, a zlasti v naših vlažnih deželah zelo izkoriščen kos platna, je začel dobivati estetske okraske in je avanziral celo do naprsnega žepa.

Danes gentleman ne nosi več raznih draguljev, igel, zlatih zaponk, in drugih okrasnih predmetov. Izginile so tudi debele verižice, ki so se nekoč bahavo valjale po trebuhu. Tudi doba prstanov je minula: k večjemu se trpi za-ročni ali poročni prstan, pa tudi tega današnji mož ne smatra več za neophodni privesek na prstu. Moderni mož sploh ne rad nosi prstane. Mehki ovratniki so moškega vsaj za izvesten letni čas in za gotove prilike osvobodili iz babilonskega suženjstva škroba.

Mislím, da bo moževa pot za barvo še zelo težavna in trnjeva. Poglavitna ovira je ženski spol, ki je bil dolgo časa v obleki zastavljen, v enakem položaju kot je sedaj možki; ko pa je nastal preobrat in je žena spoznala, kakšen pomen ima v boju za njene cilje toaletna v živih barvah, ne mara več zapustiti svoje pozicije. Morda bo kdo ugovarjal, češ, kaj pa je ženi, če bo možki oblečen v živobarvno obleko. Toda zamislite si dekle, ki bi šlo namestu s sivo ali črno oblečenim možkim ob strani človeka, ki bi žarel takisto v živih barvah kakor ona sama. Njena prelest bi potemnela, zato se bo ženstvo zavestno in še bolj nezavestno borilo zoper tako možko modo in se ne bo prostovoljno umaknilo. Toda moška trdna volja bo prej ali slej zmaga-la. Nič se bati! Žene se bodo zopet vrnile v senco mode.

Pozor Rojaki!

Za vestno in hitro izvršitev vseh poverjenih nam poslov naslovite vsa pisma za list —

"GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York

Vsa denarna nakazila v stari kraj, bančne posle in potniške zadeve pa —

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street
New York

da tako Vaša naročila ne bodo vsled oddaljenosti uradov zakasnela.

Največji pustolovec našega časa.

V Nemčiji pričakujejo baš te dni je podal na Kitajsko, kjer je poznane pustolovca Tebitscha — stal svetovalec marsalu Vu-Pej-Lincolna, okoli petdeset let star. Toda tudi na Kitajskem ni rega žida, ki se je pokristjanil in celo postal pastor v Kanadi, pri tem pa ni prav nič izpremenil svoje nature. S Kanado nezadovoljen se je Trebitsch - Lincoln presečil v Anglijo. Tam je bil nekaj časa izvrsten pridigar in tolmač Svetega pisma. Vendar ga to ni ovrnilo, da ne bi javno priznal svojega ateizma. V Londonu se je tudi seznanil z nekim kvekerjem, ki mu je bil zaupal večjo svoto denarja. S tem denarjem je začel pustoloviti, špekulirati in je grdo prevaril svojega dobrotnika.

Prišlo je 1. 1915., ko je moral pustolovec bežati v Ameriko, kjer je začel agitirati proti Angliji in v korist Nemčije. Anglija je zahtevala njegovo izročitev in ga je zigosala za najobskurnejšega sleparja. V Londonu je bil namreč obsojen na robijo, ker je bil ponarenil neke menice. Tudi na Madžarskem je igral tajno, še danes nepojasnjeno politično-pustolovsko vlogo. Na Nemškem se je sokal v monarhističnih krogih, a bivši cesar Viljem pri katerem se je javil v Doornu, pa ga ni hotel sprejeti, morda zaradi tega ne, ker se je bal, da ne bi mu nasedel. Pri znanem Kappovem puču je igral slepar dokaj vidno vlogo, potem pa je hodil iz mesta v mesto in krošnjel s politiko in finančnimi zadevami. Videč, da je njegove karijere v Evropi konec, se

je podal na Kitajsko, kjer je poznane pustolovca Tebitscha — stal svetovalec marsalu Vu-Pej-Lincolna, okoli petdeset let star. Toda tudi na Kitajskem ni rega žida, ki se je pokristjanil in celo postal pastor v Kanadi, pri tem pa ni prav nič izpremenil svoje nature. S Kanado nezadovoljen se je Trebitsch - Lincoln presečil v Anglijo. Tam je bil nekaj časa izvrsten pridigar in tolmač Svetega pisma. Vendar ga to ni ovrnilo, da ne bi javno priznal svojega ateizma. V Londonu se je tudi seznanil z nekim kvekerjem, ki mu je bil zaupal večjo svoto denarja. S tem denarjem je začel pustoloviti, špekulirati in je grdo prevaril svojega dobrotnika.

MOČVIRJE POGOLTILO ELEKTRICNO CENTRALO

Električna centrala, ki je služila v prvi vrsti za osušenje močvirnatga ozemlja med Lavnornom in Plo, se je te dni hipoma zrušila. Njene razvaline je požrlo močvirje, še predno so utegnili kaj rešiti. Sko-do cenijo na dva milijona lir.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nezgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znana nad \$1,100.000.00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah ali Kanadi z 8. člani. Pristopuina prosta. Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Joseph Pishler, Ely, Minnesota.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI
PIKNIKE,
VESELICE,
ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Pošljite nam

\$1

in mi vam bomo pošiljali
2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem
stalni naročnik.

Mlada ljubezen.

ROMAN

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Kako, stric, Silverju?

— No, da. On je edini zmožen povesti te ob tej uri varno na Španjko. V splošnem pa sta sedaj vredna drug drugega ter se lahko poročita, če vam še vedno vleva tako srce!

Jakobina pa se je komaj mogla obvladati od veselja, ko si je ogrinjala plašč ter si natikala baret.

— Torej je res, stric? Ti res dovoliš? Kako dragi si mi! — je vzkliknila ter ga objela.

Kaj jo je brigalo sedaj truplo Roumigasa? Misli ni več nanj; italik ni mogla obžalovati dejanja, ki je imelo tako izvrstne posledice.

— Hitro, hitro! — je rekla ter se bodrila k največji naglici. — Pojdimo ter obiščimo Silverja!

— Tukaj ven! — je ukazal abej ter se obrnil na levo stran. — On je pri svojem očetu, kajti jaz sem ga ravnokar videl, ko sem iskal tebe upri njih. Pst! Bodi previdna! Hodi le po prstih!

V par minutah sta bila v koči Montguilhema. Ko je dospela Jakobina do Silverja, je kazala manj plašnosti zločinke kot pa radost ljube.

— Roumigasa sem umorila! — je rekla smeje. — Pojdi hitro, kajti stric noče nič več ugovarjati proti poroki. Morava pa zapustiti Francijo!

Abej je potrdil te besede in Silver je zarel same radosti.

— Torej je res — je mrmral. — Ti si ubila Roumigasa? To je bilo zelo dobro delo. Poljubi mojega globoko potrtega očeta ter mu reci, da si osvetila Emila!

— Dober večer, oče! — je zamrmrala mlada deklica, dočim je pritisnila poljub na njegovo lice.

Abej je postajal nestrpen.

— Ali hočeta, da vaju aretirajo na meji? Glejta, da se izgubita prosim vaju. Niti minute se ne sme izgubiti! Vzemite oslico, Silver, kajti Jakobina se kaj rada hitro utrudila. Sedaj pojdita, z Bogom!... Moram hi pravzaprav iti z vami, a to bi mi dajalo sum sokrivde. Ostanem rajše tukaj! Duhovnik se ne sme izpostavljati nikakemu sumičenju. Ah, kdo bi si mislil kaj takega! Cela družina Bordes onečaščena vsled neumnega dejanja otroka! Če bi bile le kake priče, ki bi izpovedale, kdo je pravzaprav streljal na Roumigasa! Potem bi ostal svede družine čist.

— Vi vendar ne boste govorili Montguilhem? Ali mi prisežete? In, vidva otroka, se napolita neslišno in nevidno na pot! Ne hodita skozi vas. Strela so lahko predravnili ljudi in mrljica so brez dvoma sedaj že našli. Glejta, da pride na Španjko, še predno bo napočilo jutro. Dobro, mogoče sem sedaj izgubil le svojo nečakinja! Osreči jo, Silver. Tukaj imaš moj mošnjček! Piši mi ter ne počenjaj nikakih neumnosti! V kratkem bom prišel tjakaj, da blagoslovim vaju zakon. Medtem pa še potrpite, zlobna otroka! O, sveti Bog! To razburjanje me bo še spravilo pod zemljo. Ali hočeta tobaka, oče Francols?

Ljubeča pa sta bila medtem že davno preko gore.

DESETO POGLAVJE.

Bliski so postali redkejši. Grmenje je bilo čuti kot zelo oddaljeno mrmranje, in veter je popolnoma prestal.

Silver in Jakobina sta dospela po ovinku do dupline. V dveh minutah je bila oslica ocedlena, mlada deklica je sedla nanjo in oba sta jo ubrala po poti proti Španjki.

Vzel ni navadne poti, pač pa se je izognil vasi in prav posebno hiši Roumigasa. Ko pa sta napravila par kilometrov na iztočnem obronku Gargosa je šel na levo stran zopet naravnost navzgor ter dospel do kozje stee, ki je vodila om hudourniku Bibenacu.

— Rešena sva, — je rekel Jakobini, — Nikdo naju ni mogel videti! Drži se trdnjo v sedlu. Pustil bom oslico iti v trabi!

Dal je živali lahen udarec v bok, nakar se je slednja spustila v trab, dočim je on tekel poleg nje.

Kako lepa je bila temna noč, kako sladka v tem utrudljivem begu! Silver bi najraje zavriskal naglas. Jakobina je torej dejanski pripadala njemu ter bila njegova za vedno! Tudi Roumigasa mu ni mogel več ničesar storiti in bil je opit kot od sreče.

— Nastanila se bova v Paticosi, — je rekel, — To je krasen kraj, kjer vro skupaj vsi turisti. Tam bom lahko zaslužil za življenje kot vodnik in midva bova neizrečno srečna. O, Jakobina!

Poč pretežno vedno strmeje poti je morala oslica zmanjšati naglico, dočim sta ljubimca črpala nove moči iz poljuba. Na ta način sta nadaljevala pot skoro celo uro. Ko sta zavila v dolino Ossoue, je padlo par kapljic.

— Hitiva! — je rekel Silver, — potrebujeva še celo uro, predno dosepeva na Španjko. Morava preko prelaza, ki je visok dva tisoč in šestdeset metrov in če tukaj dežuje, bo kaj lahko gori sněžilo.

Oslica se je zopet pogrnala v trab. Kmalu je postajal dež mrzlejši. Trenutek pozneje se je izpremenil v sodro, nato pa je prišel padat sneg v debelih kosmih na tla.

— Ali ne bova nikar dosegla prelaza? — je vprašala Jakobina, razburjena.

— Ne še, Hitiva!

Zaman pa je naganjal oslico z udarci. Žival se je izpodtaknila v snegu ob vsakem koraku in pač desetkrat je mlada deklica domnevala, da bo padla.

— O Bog! Ti moraš stopiti dol! — je rekel Silver. — Ali bo celo noč tako sněžilo?

Oslica ni mogla nikamor naprej. Jakobina je stopila vsa tresoč se, s sedla ter se oprla na rame svojega prijatelja. Nato pa je odšla naprej, dočim jima je oslica sledila tako kot je pač mogla.

— In nikjer nobenega skednja! Nikake dupline! Ničesar! Tukaj bomo še zasneženi! — je vzkliknil Silver.

Ko je zažarel eden zadnjih bliskov, sta videela na vseh straneh bele gore.

Jakobina se je tresla pod svojim plaščem. Naporno sta korakala naprej še kakih pet minut! Nato pa ni mogel vodnik več poznati poti. Vse naokrog je bilo zasneženo in bila sta v nevarnosti, da padeta v kak prepad. Tedaj sta zapazila tik poleg sebe čez pot višje skalo.

— Tukaj poiščiva zavetja! — je vzkliknil Silver. — Pod to skalo se bova lahko za par trenutkov odpočila!

Dosegla sta zavetišče in ko je Jakobina pod velikansko skalo zapazila kos črne zemlje, kamor sneg ni mogel, se je spustila navzdol, ne da bi rekla geselice. Od mraza je bila otrpela od nezavesti ter ni mogla več zbrati nikakih misli. Z glavo, naslonjeno na kolena vodnika, je imela le eno željo — namreč spati!

Silver jo je zaval v svoj volnen jopič ter jo pritisnil k sebi.

— Ne zaspi, Jakobina, kajti to bi bilo tukaj nevarno. Daj mi svoji roki, da ju ogrejem in pridvi bližje k meni! Še bližje! Kmalu bo napočil dan, nato se bo sijal sneg in midva bova lahko nadaljevala pot!

Poljubljal ji je oči, lica, ušesa, celo njeno blede, premrlo lice in pod vplivom gorkote, ki je pričela krožiti po njenih žilah, se je zopet nekoliko predravnila.

— Silver! — je zašepetala ter se tesneje privila k mlademu prijatelju, dočim je oslica poleg njega pihala skozi nozdrvi gorko sapo.

(Konec prihodnjic.)

BOG VOJNE ČAKA, KAJ BO IZ GRMENJA

ERIH MARIJA REMARQUE:

SMRT

Danes zopet podamo čitateljem odlomek iz slavnega nemškega romana "Im Westen nichts Neues", kateri je napravil tako veliko senzacijo v povojni literaturi.

Sedim ob Kemmerichovi postelji. Vedno bolj in bolj gine. Okrog nju je velik hrušč. Lazaretni vlak je prišel in zdaj iščejo transporta sposobnih ranjenecov. Pri Kemmerichovi postelji gre zdravnik mimo še pogleda ga ne.

— "Prihodnjic, Fran," mu pravim. Dvigne se v blazinah na komolec.

— "Amputirali so me." To torej zdaj vendar ve. Prikladam in odgovorim: "Bodi vesel, da si jo tako odnesel." Molči.

Jaz govorim dalje: "Lahko bi bili tudi obe nogi. Franc. Fegeler je izgubil desno roko. To je mnogo slabše. Saj pojdeš vendar domov."

Pogleda me. "Misliš?" "Naravno!" Ponovi: "Misliš?"

— "Gotovo, Franc! Samo najprej si moraš opomoči od operacije."

Pomiga mi, naj grem bliže. Sklonim se čezenj in on šepeta: "Ne verjamem."

— "Ne govori bedarij, Franc, v nekaj dneh boš sam videl. Kaj pa je to tako hudega: amputirana noga. Tu ti zlepijo in skrpajo vse drugačne stvari."

Eno roko dvigne visoko: "Poglej malo te roke!"

— "To prihaja od operacije. Samo početno je, pa si boš že opomogel. Ali imate pošteno prehrano?"

Pokaže na skledo, ki je še napol polna. Razvnamem se. "Franc, jesti moraš! Jed je glavno. To tukaj je vendar čisto dobro!"

Odkloni. Po premolku reče počasi: "Včasih sem hotel postati višji gozdar."

— "To si še vedno lahko," ga tolažim. "Zdaj imamo sijajne proteze niti ne opaziš, da ti kaj manjka. Priključijo jih na mišice. Pri ročnih protezah lahko pregiblješ prste in delaš, celo pišeš. In vrh tega bodo vedno več izmašili."

Nekaj časa leži tiho. Nato reče: "Moje čevlje na zadrgo lahko vzameš s seboj za Muellerja."

Prikladam in razmišljam, kaj bi mu neki povedal v bodrilo. Njegovo ustnice so zabrisane, usta so si povečala, zobje stišljajo iz njih in izgledajo, kakor da so iz krede. Meso se topi, čelo se močneje boči, ličnice izstopajo. Okostje prodira na dan. Oči že ugašajo. V nekaj urah bo po njem.

Ni prvi, ki ga vidim tako; toda skupaj sva vzrasla, to je pa nekaj čisto drugega. Naloge sem prepisoval od njega. V šoli je bil on edini od nas, ki je znal veletot na drogu. Lasje so mu kot svila leteli v obraz. Profesor Kantorek je bil zato ponosen nanj. Toda cigarete ni mogel prenašati. Njegova koža je

sklonim se čez njegov obraz, ki leži v senci. Diha še. Lahno. Njegov obraz je moker, joka. Na, to sem naredil lepo neumnost s svojim trapastim govorjenjem!

— "Ampak, Franc," — objamem njegove rame in položim svoj obraz na njegov. "Ali boš zdaj spal?"

Ne odgovori. Solze mu teko po licih. Rad bi jih obrisal, toda moj robc je preumazan.

Ura preteče. Sedim napeto in opazujem sleherni njegovih izraznih kretanj, če bi morda rad še kaj povedal. Če bi vendar hotel odpreti usta in kričati! A samo joka, glavo je obrnil v stran. Ne govori o materi in o bratih, ne reče ničesar, najbrž leži že vse za njim; on je zdaj sam s svojim devetnajstletnim življenjem in joka, ker ga zapuša.

To je najbrezupnejše in najtežje slovo, ki sem ga kdaj videl, četudi je bilo pri Tjadenu tudi hudo, ki je rjovel po materi kot medved; bil je namreč hrušč, da malo takih.

Nenadoma Kemmerich zastoka in začne hropiti.

Skočim, se opotečem ven in vpijem: "Kje je zdravnik? Kje je zdravnik?"

Ko vidim belo suknjo, jo zgrabim: "Pridite brž, sicer Franc Kemmerich umre."

Otrse se me in vpraša poleg stojkega pomočnika: "Kaj naj to pomeni?"

— "Postelja 25, stegno amputirano!"

Zdravnik rentaci: "Kako naj kaj o tem vem, danes sem amputiral pet nog," me potisne v stran, reče pomočniku: "Poglejte," in dirja v operacijsko dvorano.

Tresem se od besnosti, ko grem s sanitetcem. Mož me pogleda in reče: "Ena operacija za drugo, od petih zjutraj — blazno, ti pravim, samo danes spet šestnajst takih slučajev, tvoj je sedemnajsti. Dvajset jih bo gotovo še vsega skupaj."

Slabo mi prihaja, nenadoma ne morem nič več. Nočem več zmerjati, brezmišelnost je, rad bi se spustil, da bi padel in nikdar več ne vstal...

Ob Kemmerichovi postelji sva. Mrtev je. Obraz je še moker od solz. Oči stoji napol odprti, rumene so, kakor stari roženi gumbi.

Sanitetec me sune v rebra: "Ali boš vzel njegove stvari s seboj?"

Prikladam. Nadaljuje: "Moramo ga takoj odnesti, rabimo posteljo. Že ležijo zunanji na hodniku."

Vzamem stvari in odpnem Kemmerichu znakmo. Sanitetec vpraša za vojaško knjižico. Ni je. Rečem mu, da je najbrž v pisarni in grem. Za menoj že vlečejo Franca na šotorovino.

Pred vrati občutim kot rešitev temo in veter; diham, kolikor morem in čutim zrak toplo in mehko kot nikdar na obrazu. Misli na deklice, na cvetoče trate, na bele oblake mi nenadoma letijo po glavi. Noge se mi v čevljiš pomikajo naprej, grem hitreje, tedem. Vojaški me srečavajo, njih pogovori me

Kretanje Parnikov

Shipping News

30. avgusta:
Olympic Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
New Amsterdam, Cherbourg, Rotterdam

31. avgusta:
St. Louis, Cherbourg, Hamburg
Conte Blanes, Cherbourg, Genova

2. septembra:
France, Cherbourg, Hamburg
Belgian, Cherbourg, Hamburg

3. septembra:
Mauretania, Cherbourg
President Harding, Cherbourg, Bremen

4. septembra:
Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen

5. septembra:
Le de France, Cherbourg, Bremen

6. septembra:
Belgian, Cherbourg, Antwerpen
Republie, Cherbourg, Bremen

7. septembra:
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

8. septembra:
Rome, Napoli, Genova

9. septembra:
Minnesota, Cherbourg

10. septembra:
Saxonia, Cherbourg, Hamburg

11. septembra:
Karlruhe, Bremen

12. septembra:
Aquitania, Cherbourg, Bremen

13. septembra:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

14. septembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen

15. septembra:
Paris, Cherbourg, Antwerpen

16. septembra:
Majestic, Cherbourg, Antwerpen

17. septembra:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

18. septembra:
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

19. septembra:
Conte Grande, Napoli, Genova

20. septembra:
Beregata, Cherbourg, Hamburg

21. septembra:
George Washington, Cherbourg, Bremen

22. septembra:
Byndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

23. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

24. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

25. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

26. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

27. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

28. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

29. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

30. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

31. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

1. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

2. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

3. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

4. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

5. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

6. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

7. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

8. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

9. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

10. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

11. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

12. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

13. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

14. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

15. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

16. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

17. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

18. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

19. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

20. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

21. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

22. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

23. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

24. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

25. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

26. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

27. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

28. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

29. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

30. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

31. oktobra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

1. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

2. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

3. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

4. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

5. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

6. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

7. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

8. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

9. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

10. novembra:
Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremen

20. septembra:
France, Cherbourg, Bremen

21. septembra:
Olympic, Cherbourg, Antwerpen

22. septembra:
Lapland, Cherbourg, Antwerpen

23. septembra:
Augustus, Napoli, Genova

24. septembra:
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg

25. septembra:
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

26. septembra:
Muenchen, Cherbourg, Hamburg

27. septembra:
Mauretania, Cherbourg, Bremen

28. septembra:
America, Cherbourg, Bremen

29. septembra:
Ipsden, Cherbourg, Bremen

30. septembra:
Le de France, Cherbourg, Bremen

31. septembra:
Vulcania, Cherbourg, Bremen

1. oktobra:
Belgian, Cherbourg, Antwerpen

2. oktobra:
Republie, Cherbourg, Bremen

3. oktobra:
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

4. oktobra:
Rome, Napoli, Genova

5. oktobra:
Minnesota, Cherbourg

6. oktobra:
Saxonia, Cherbourg, Hamburg

7. oktobra:
Karlruhe, Bremen

8. oktobra:
Aquitania, Cherbourg, Bremen

9. oktobra:
President Roosevelt, Cherbourg, Bremen

10. oktobra:
Bremen, Cherbourg, Bremen

11. oktobra: